

SYMPOSION MAGAMBAN

Guelfino Sándor

Tudom, miért szerette volna elhíttetni magával, hogy semminek sem oka, hogy minden okozaton kívül esik, s hogy a következmények őt nem terhelik, pedig terhét érezte, de igyekezett szabadulni e kellemetlen élmény hatása alól. Egyszóval tudatosan izolálni magát az emberektől, de ez még nem jelenthette azt, hogy a felelőségektől is megmenekült.

A következmények viszont nem lehettek azok, amiket vártunk, mert a jövőben már benne éltünk, és sohasem tudtuk felidézni a múltat. Mert rájöttünk, hogy múlt nem létezik, mert saját fegyverével sikerült megdöntenünk, amikor elfelejtettük. Hisz a hétköznapiakat éljük, a bablevest szőjük áradó muzsikánkba, és a borsószemek pattognak a falon, ha dobbannak a fekete, megkeményített rímek a babra, tollas verseken.

Ezért rimáncodtam azon az estén, melyet csak a maga foszló mulandóságában tudok felidézni, ezért, hogy egyszer megszabaduljak az indítékoktól, ha tudatosan engedtem is el a golyócskát (hadd rohanjon lefelé), hogy a következmények ne köthessenek, és a józan ész hagyjon el, és legyen olyan „csak egy éjszakára”, mint ők, akiket pontosan nem is tudnék körvonalazni, meghatározni.

De mert tudtam, hogy miért ülök ott, és mert mégis sajgott kicsiségem sebe, mint a magára hagyott medvebocs, sírni szerettem volna, vérző orral, és annyira összezsugorodtam az érdeklődéshiányban, hogy nem éreztem magamat még hajnalban sem, amikor észrevettem, hogy mozgolódik a társaság, és ha velük vagyok, nem maradhatok ott, mint az üres sós földimogyorós tányér (arra nem emlékszem már, ettem

volna-e belőle), pedig talán egyedül e tényér volt, aminek a sorsával identifikálhattam a magamét. Biztos, hogy estére már mások asztalára kerül, újra nyakig töltve kedves, kínálkozó, ezer kéztől összefogdosott, megforgatott, bebüdösített mandulával, mogyoróval; vagy minden a létet, a semmit, az éjszakát, a bűnt, a füstöt és a strip-tease-t kifejező nyálás üressége, míg az a hajlongó, piszkos körmű pincér el nem ejti az összes feljegyezhetetlen emlékével együtt.

Ez a befejezetlenség érzése, mely néha még azt a tudatot is kikapcsolta belőlem, hogy létezem és folytatom magamat, akit még csak tükörben láthattam, s akivel négy szemközt soha nem beszélhettem, ez a végtelen végtelenség volt az oka annak, hogy a vásárnapok forradalmát nem tudtam érzékelni, és hogy csak rikácsoló hangom hallatára nyugodtam meg és bizonyosodtam meg afelől, legalább egy kis időre, hogy ismernek és érzékelnek (talán ez az utolsó szó a legtalálób, noha teljes egészében nem fedi az egymás közötti kapcsolatokat), de számtalanszor gondolkodtam el az utcán lézengve, hogy talán nem is látlak, s hogy valóságom és létem csak önszuggesztió, amit az anyag nem tud egészében és tökéletesen megmagyarázni magának. És ekkor jöttem rá, hogy csak addig hitethetem el magammal, hogy élek, amíg önmagamat tudom érzékelni. Hogy mások látnak-e, saját szempontomból már nem fontos, és hogy méltányolnak-e vagy elvetnek, már illuzórikus részletkérdés, mely a világ folyását a „velem vagy nélkülem” szózatának árnyékában soha nem befolyásolhatja.

Szeretni nem tudtam, s egy színészi póz volt, ha megjátszottam az epéig örültet, és igyekeztem színt váltani, lilát, rózsaszínt vagy vöröset oldani a természetes sárgába vagy feketébe. Nem állíthatom, hogy mulattatott volna, de végső erőfeszítéssel, minden képességemből vért és gennyet, valami gennyes igazságot sajtolva igyekeztem, hogy hasonlítsak arra, akinek hittek és tartottak. A legundorítóbb azonban mégis az éjszakai konok utca szeretett magánya, mely ürességével és monotoníájával kényszerít, hogy magamba forduljak, és ezzel átvedlett valóságomat trágyázzam. Egyidejűleg tápláljon, mint silány talajt, és elriasszon a magam förtelmétől.

Azon az estén sem voltam tisztában azzal, hogy bűn-e elnyúlva báméskodni, vagy csak e végtelen üresség gyenge vigasza, ha egy csoportban láthatok céltalan, fáradt tetemeiket, mert élni csak annyira mertek vagy bírtak, mint a ponty a pikkelyeit csupáló kíméletlenek kezei közt, valami pöttyös tálból kiemelve.

S csak a finom sebészkes hiányzott, hogy lefejtsem a pikkelyeket, a viaszöntvényt, a gipszformát róluk, s hogy kibukkanjanak belőle életelenül, mint betonra hullott cserepek közül a kókusz bele.

Voltaképpen az egész éjszakám úgy múlt el, mintha kabátom zsebébe dugtak volna, s ott lógok felakasztva a hátuk mögött. Éjfél körül még zavart a nyilvános csókolózás, és ügyetlenül fordítottam hátat, hajnalban már szemeztem a barna, telt idomú lánnyal, aki kézről kézre járt. De lehet, hogy csak bámultam rá, mint aki sohasem tudja felfogni, hogy miért kell úgy felhúznia és széttárni a lábát a kényelmes fotójben, hogy alsóneműje és izzadt combja kivillanjon.

Különben megmagyarázhatatlan az a beteges féltékenységem, mely akkor is kínozni kezd, ha valaki csak ránéz, rávigyorog arra a lányra,

aki megtetszett nekem, ha soha nem is beszéltem vele, vagy ha karcsú lábait többé látni sem fogom. Nem hiszem, hogy kifejező lenne az „egoista” szó, de magaménak hiszem őket az első pillantástól fogva, s úgy érzem, tulajdonomat vesztettem el, ha elfordulnak tőlem.

Aztán lassan azt se tudom már, hányadszor tekerem ki a nyakát nyákos életformámnak. Hatványozottan érzem a kizsigerelt valóságot, s várok arra, hogy ismét fordíthassak egyet a csavaron. Ha páros tagadásom megsejti, mikor jön el, látnoki létem lassan szedné magvát, s ha gyümölcsöt teremne reményem, még meg is tudnék kapaszkodni — talán!

Hozzád nem szóltam, mert neked nem mondhatok el semmit, amit a végtelenből meríték, és rájönnél, hogy sokat hazudtam az utóbbi időben. Hazudtam; ha bevallom, megszűnik ez a buborékváros, a táncoló kertek fölül elszáll a nap, és képtelen leszek emlékezni arra, hogyan cifráztam ki annak idején iniciálémat. Ha bevallom, rájövök arra, hogy a szerelemben egyrészt önmagunkat csaljuk, értelmetlen, nevetséges, alázzkodó szeretettel.

Ezért tört meg három patakba a zacc, és utánafordulok minden Forrá kocsinak, mert félelmetes a védjegye, mint mindennek, ami közös és hasonló vonású, amiről csak békatávlatból tudnék dönteni; s a lengő szoknyák habcsipkéjében megbizonyosodnék, hogy az időt és a távolságot sem tudom értékelni, s csak feltételezem a rémes felismerést, mert különbet soha nem találnék, különbséget köztük — még kevésbé!

És újra csak visszaadod a szót, egyszerűen, érzéstelenül, mint valami kölcsönpénzt: vissza, vissza — és nem tudod, de talán sejtéd már félálomban, borzalommal, hogy a játéknak vége, és csak eddig éltél, mert minden sólyom, minden kölcsön azért visszajön, és a miénk marad!

Így tört szét három patakra a kávézacc, menni kell: e nyűg, e kényeszerállomás messze elmarad, és bennem emléked már csak addig ér, míg e sikoltó tó vizén a csónak elhalad. Felborzolt hullámai még eljártszanak, s tán fővenyén is a vengődő halak, de nyúlik a csík, mely neki-vág a távznak, és már hűt is ez az új lehelet.

Ha mesélnék róla, senki sem hinné el, hogy értettem a nyelvet; s a szavak ott maradnának, ahová véletlenül ejtettem el őket, mint rohanó, a hónom alól kibillent könyveket. Vissza nem léphetek értük, mert már ezer kilométerrel megugrottam tőlük, s ők ott maradtak, önkéntelenül kivágódva az úrbe, sebesen, hogy ne érhesse őket utol senki. A sötétkék végtelenben szétfröccsennek mint millió szikracsillag, s ezüstösfagyosan dermednek fájó igazsággá a Hadak útján.

Ezért tudom elnézni hűvös éjjeleken az ég boltozatát, amint hozzám fordul tenger suttogásával és jeges gondolataival, melyek elsüvítettek, felrobbantak és szétspricceltek apró, elérhetetlen, érthetetlen csillagokká.

Szeretlek, gémberedett, tiszta éjszaka! Olyannyira szeretlek, hogy néha már miattad is féltékeny vagyok; mindent gyűlölök, ami felzúg és átrohan a néma utcán, mindent, ami meglebegteti a lombokat, mindent, ami rákönyököl a horpadt tetőkre, hogy csak nyögnek, sírnak, izzadnak fenn a sovány ereszek. Szerelmem, mondják, primitív őrjöngéssé fajul. Megment, felkarol és megöl az utca! Ó, ha az anyai szív

fogalma nem lenne csak elképzelt égi dal! Ha e primitív szeretetet nem tőle örököltém volna! Ha ő szerelmével megtagad, megvéd az utca, hogy a kölcsöntüzet százszorosan kérje vissza.

Az egész játszmát ott vesztettük el, amikor csak a növényeket kezdtük nemesíteni!

És ha arra gondolok, hogy ott ülve mennyi időt vesztettem el, nem vigasztal meg az a tudat, hogy így búcsúztam egy fiatal költőtől: „Talán még hallunk egymásról!”

Biztosan nem tudom, hogy mit is kellett volna tennem, felugrani és belefrogni szédülten az ércükörbe, kitépni a préda biztosítékot a falból, és rámászni az első hullámzó női testre, és szívni, vájni, tépni körömmel, foggal, kézzel, megbolygatott fekete aggyal — mindent, ami rajta van, és keresni valamit, ami sohasem volt egyikben sem.

Megkérdeztem szenevelegve e tűzok-magánytól, hogy mit ér húszévesnek lenni és magadba rohadt kamaszkori buja vágyak kesernyétől fojtogatva — most lánnyal aludni, mit ér írni és gondolkodni, ha a sovány határok még szigorúak is!

És feleltem világfájós színi döbbenetben: nem tudom, mit kell tenni, hogy ne érezhesd a lételet fojtó krematóriumnak, ahova, ha kábán belépsz, megcsap a halomra hullott hullák hideg holt szaga, ne láthasd őket feltorlaszolja, mint örvénylő víznek emelt puffadt homokzsákokat, és ne kínozhasson, ne sértsen soha semmi dac, ha felhágsz e domború méla hantra. Itt kiszalad körbe a szemhatár, tarajos hullámok csapódnak a partnak, és a kimosott drága homokon elnyúlnak az üres csigahéjak...

Már hajnalodott, amikor kitámolyogtunk a lúdbőrző szélbe. Magamra néztem, de most felidézve mindent, nem vagyok biztos benne, igazam volt-e, amikor azt hittem, megfejtettem a titkot.

Nagyképű voltam. És akkor furcsa, kulcsszerű árnyék lépdelt előttem, a szendergő neonok hóka játékában, s a feleletet arra, hogy az okozat miért nőtt akkorára, ha tőle nem függött semmi (egész éjjel ezt bizonygatta magának), és mindenki felelős érte, csak ő nem volt senkiért, most megkaptam egy pillanat töredékének vésszes, talán gyászos felismerésében, amikor rájöttem, hogy a kulcsot fejénél fogva akasztják fel, billegetik ujjukon a „háziak”, mert a feje talán magasabb céloknak megfelelően lyukas és üres!

Az önkiszolgáló elől elemeltem egy üveg joghurtot, és a járókelők nem vették észre, amikor a következő sarkon hozzám simult a furcsa árny, és ráragadt a cipóm talpára.